

Finansowanie sporów przez podmioty trzecie

- zmiany proponowane przez UNCITRAL

Finansowanie sporów arbitrażowych i gospodarczych przez podmioty trzecie (*third party funding*; „TPF”) stało się w ostatnich latach elementem sądowej i arbitrażowej rzeczywistości. Mechanizm TPF od początku wzbudzał wiele emocji. Korzystanie z zewnętrznego finansowania sporu było czynem zabronionym w niektórych jurysdykcjach (np. w Wielkiej Brytanii). Choć TPF zyskiwał na popularności, przez wiele lat pozostawał tworem prawnie nieuregulowanym i mało transparentnym.

Dopiero od niedawna, instytucje arbitrażowe oraz poszczególne kraje podejmują działania mające na celu uregulowanie TPF. Coraz więcej państw, jak Singapur czy Hong Kong, adresuje mechanizm finansowania sporów przez podmioty trzecie w przepisach krajowych, a wiodące instytucje arbitrażowe, np. ICC – Międzynarodowa Izba Handlowa w Paryżu, w swoich regulaminach wprowadzają postanowienia dotyczące TPF.

Propozycje UNCITRAL

W maju sekretariat Komisji ONZ do spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego („UNCITRAL”) opublikował Wstępny Projekt Regulacji TPF (*Initial Draft on the Regulation of Third-party Funding*, „Projekt”). Projekt zajmuje się wyłącznie finansowaniem sporów inwestycyjnych (a więc sporów pomiędzy zagranicznym inwestorem, a państwem przyjmującym inwestycję), w kontekście których TPF wzbudza najwięcej kontrowersji.

Projekt zakłada, że TPF zostanie uregulowany w traktatach inwestycyjnych (dwustronnych i wielostronnych umowach o popieraniu i ochronie inwestycji zawieranych pomiędzy państwami).

Tam, gdzie **postęp** spotyka się z **doświadczeniem** i **wiedzą**, powstają innowacyjne rozwiązania prawne zapewniające naszym klientom usługi na najwyższym poziomie. W obliczu wyzwań stale zmieniającego się świata nie stoimy w miejscu – robimy pewny krok ku **przyszłości**.

Poznaj Kochański & Partners
– firmę prawniczą jutra.

METROPOLITAN
Plac Piłsudskiego 1
00-078 Warszawa

telefon +48 22 326 9600
fax +48 22 326 9601

EQUAL BUSINESS PARK
Wielicka 28B, budynek C
30-552 Kraków

Zawiera dwa podstawowe modele regulacji:

1. Pierwszy to **model zakazujący** TPF. Ogólny zakaz miałby uciąć dyskusje na temat dopuszczalności finansowania przez przedmioty trzecie sporów inwestycyjnych.
2. Drugi to **model ograniczający** TPF, zwierający kilka wariantów:
  - **wariant „dostępu do wymiaru sprawiedliwości”**, który miałby gwarantować inwestorom mniejszego kalibru (mikro, małym i średnim firmom) dostęp do TPF w celu wytoczenia powództwa przeciwko państwu przyjmującemu. Inwestor miałby wykazać, że wytacza powództwo w dobrej wierze, a bez finansowania nie byłby w stanie ponieść kosztów postępowania;
  - **wariant „równoważonego rozwoju”**, pozwalający wytoczyć powództwo przeciwko państwu przyjmującemu wyłącznie wówczas, gdy inwestycja wpisuje się w politykę równoważonego rozwoju definiowaną przez państwo na etapie przed dokonaniem inwestycji przez inwestora;
  - **wariant „listy restrykcyjnej”**, który co do zasady umożliwiałby korzystanie z TPF przez inwestorów, poza sytuacjami jasno określonymi przez państwo (np. w przypadku finansowania spekulacyjnego lub finansowania udzielanego przez jeden fundusz kilku inwestorom, w sporach przeciwko temu samemu państwu, w związku z tym samym środkiem przyjętym przez państwo przyjmujące inwestycje).

Dodatkowo, Projekt proponuje wprowadzenie obowiązku ujawniania TPF przez inwestora w przypadku implementacji modelu ograniczającego. Takie ujawnienie miałoby obejmować identyfikację funduszu, jego strukturę właścicielską oraz umowę finansowania sporu zawartą pomiędzy funduszem a inwestorem. Trybunał arbitrażowy mógłby też żądać dodatkowych informacji, w tym np. na temat oczekiwanej stopy zwrotu, wpływu funduszu na strategię procesową inwestora, czy liczby sporów finansowanych przez fundusz przeciwko temu samemu państwu.

Jak wskazano w Projekcie, rozważane jest również przygotowanie Kodeksu Postępowania Podmiotów Finansujących (*code of conduct for third-party funders*), który regulowałby m.in. kwestie jawności oraz wprowadzał ograniczenia kontroli funduszy nad przebiegiem postępowania.

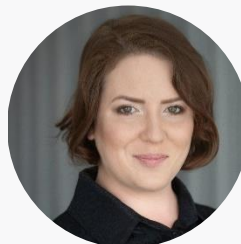
Komentarze i uwagi do projektu wstępnego delegacji UNCITRAL mogą zgłaszać do 30 lipca br. Proponowane zmiany, w zależności od przyjętego modelu, mogą zasadniczo zmienić system finansowania sporów inwestycyjnych przez podmioty trzecie. Po odpowiedniej modyfikacji, regulacje mogą zostać transponowane np. do regulaminów instytucji arbitrażowych czy przepisów prawa krajowego.

Jak możemy pomóc?

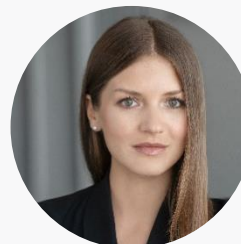
Kochański & Partners od lat pomaga Klientom w pozyskiwaniu finansowania sporów przez fundusze litygacyjne.

Zwykle finansowanie obejmuje całość kosztów postępowania, w tym koszty wynagrodzenia prawników i biegłych. To korzystne rozwiązanie dla podmiotów, które nie chcą przeznaczać swoich środków na batalie prawne i boją się związanego z nimi ryzyka. TPF pozwala to ryzyko outsourcować.

Zapraszamy do kontaktu:

Dominika Durchowska, LL.M.
Adwokat, Partner
T: +48 882 176 650
E: d.durchowska@kochanski.pl

Magdalena Papiernik
Adwokat, Counsel
T: +48 883 323 470
E: m.papiernik@kochanski.pl